

Република Србија – АП Војводина

Општина Нови Бечеј

Одсек за финансије и привреду

Број: 04-400- 151 /2017

Дана: 01.08.2017.године

Н О В И Б Е Ч Е Ј

У складу са чланом 31., чланом 36а и чланом 40 Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 - испр, 108/13, 142/14, 68/15 - др. закон, 103/15 и 99/16, по добијању Фискалне стратегије, локални орган управе надлежан за финансије доставља директним корисницима средстава буџета локалне власти упутство за припрему буџета локалне власти. Чланом 30 став 1 тачка 11 до 5. јула – министар финансија доставља упутство за припрему одлуке о буџету локалној власти.

Министар финансија није доставио у складу са напред наведеним законским основом и роком Упутство за припрему буџета локалне власти као ни Фискалну стратегију за 2018. годину са пројекцијама за 2019. и 2020. годину. Из тог разлога процес планирања буџета Општине Нови Бечеј започиње се на основу Фискалне стратегије за 2017. годину са пројекцијама за 2018. и 2019. годину.

СРЕДСТВА СЕ ПЛАНИРАЈУ У ВИСИНИ СРЕДСТАВА ОПРЕДЕЉЕНИХ У БУЏЕТУ ЗА 2017.ГОДИНУ А СА МАКСИМАЛНИМ УШТЕДАМА.

Предлог финансијског плана сачињен према овом упутству **треба да нам доставите у писаном облику**, а табеле, осим у писаном облику и у електронској форми на мејл адресу natalija.micanovic@gmail.com .

Крајњи рок за достављање Предлога финансијског плана Општинској управи Нови Бечеј – Одсеку за финансије и привреду је 01-септембар 2017. године.

ОДСЕК ЗА
ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДУ

УПУТСТВО

**ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА БУЏЕТА ЗА 2018.
ГОДИНУ И НАРЕДНЕ ДВЕ ГОДИНЕ**

Јули 2018

1. ПРАВНИ ОСНОВ

Начин припреме и доношења буџета и финансијских планова ближе је уређен у посебном поглављу Закона о буџетском систему, а односи се на све активне учеснике у буџетском систему, то јест кориснике средстава буџета Републике Србије и буџета локалне власти (у смислу Закона о буџетском систему: аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе). У истом поглављу је утврђен и буџетски календар, којим је детаљно уређена процедура, односно активности и крајњи рокови у поступку доношења буџета на републичком и локалном нивоу власти.

Према утврђеној процедури у поступку припреме буџета, сагласно буџетском календару, почетак припреме буџета на свим нивоима власти везује се за доношење Фискалне стратегије, коју усваја Влада Републике Србије у Законом утврђеном року (до 15. јуна текуће године за наредну буџетску годину), иако прописане активности у поступку припреме републичког буџета започињу и раније - у фебруару текуће године (тачније 15. фебруара). Фискална стратегија, наиме, представља основни документ Владе Републике Србије на ком се темељи припрема републичког и локалних буџета јер, по Закону, садржи средњорочне пројекције макроекономских и фискалних агрегата и индикатора, као и циљеве и смернице економске и фискалне политике Владе за средњорочни период за који се доноси Фискална стратегија (за период од три узастопне фискалне године, односно за буџетску и наредне две фискалне године).

Поступак припреме буџета у јединицама локалне самоуправе одвија се по процедури уређеној Законом о буџетском систему, у роковима одређеним календаром буџета локалне власти.

Према том календару, **1. август** текуће године крајњи је рок за почетак припреме буџета јединица локалне самоуправе за наредну буџетску годину јер до тог датума "локални орган управе надлежан за финансије доставља упутство за припрему нацрта буџета локалне власти". До 1. августа, дакле, упутство за припрему нацрта буџета локалне власти за следећу годину треба доставити директним корисницима средстава буџета те локалне власти, Поступак припреме и доношења буџета локалне власти уређен је Законом о буџетском систему.

а то значи обавестити директне буџетске кориснике о основним економским претпоставкама и смерницама Владе РС за припрему буџета локалне власти за наредну буџетску годину.

До тог датума би и активности које томе претходе (у случају редовног тока буџетског циклуса) требало да буду завршене: да **15. јуна** Влада усвоји Фискалну стратегију и достави је Народној скупштини на разматрање, као и локалној власти, а да 5. јула министар финансија достави упутство за припрему одлуке о буџету локалној власти, да би припрема буџета на овом нивоу власти могла да се настави по прописаној процедури, то јест да би сви прописани рокови за извршење осталих обавеза у поступку припреме и доношења буџета јединица локалне самоуправе у потпуности били испоштовани (**15. октобар** - за доставу нацрта одлуке о буџету надлежном извршном органу локалне власти; **1. новембар** - за доставу предлога одлуке о буџету скупштини локалне власти; **20. децембар** - за доношење одлуке о буџету локалне власти од стране скупштине и 25. децембар - за доставу одлуке о буџету локалне власти надлежном министру).

Директни корисници средстава буџета локалне власти дужни су, у складу са календаром буџета локалне власти, да до 1. септембра текуће године доставе локалном органу управе надлежном за финансије предлог финансијског плана за буџетску и наредне две фискалне године, сачињен на основу упутства за припрему нацрта буџета које им је доставио управо орган управе надлежан за финансије.

Иако Фискална стратегија представља полазни документ у поступку доношења буџета (зато што садржи средњорочни макроекономски и фискални оквир), на основу којег Министарство финансија доноси упутство за припрему нацрта буџета Републике Србије, односно упутство за припрему одлуке о буџету локалне власти (сагласно којима се припремају буџети и финансијски планови корисника буџетских средстава и организација за обавезно социјално осигурање) и ове године ће поступак припреме буџета за наредну годину морати да започне без Фискалне стратегије, односно упутства Министарства финансија, с обзиром на то да Влада Републике Србије није усвојила Фискалну стратегију за наредни средњорочни период пре законског рока за почетак припреме локалног буџета.

Поучени искуством из ранијих година, када је изостанак пролећног дела буџетског циклуса (који се везује, пре свега, за доношење и усвајање Фискалне стратегије), довео до скраћивања рокова за припрему предлога финансијских планова и, у крајњем, буџета, приступили смо припреми и достављању овог упутства у законом предвиђеном року, не чекајући доношење Фискалне стратегије за наредни трогодишњи период, односно упутства које Министарство финансија доставља локалним властима, како би се ове године обезбедили услови за благовремену (у законском року) припрему буџета, то јест да се припрема и доношење буџета за наредну годину одвија у складу са описаном законском процедуром (по прописаном току и у датим роковима).

Да би овогодишње активности на изради и доношењу упутства за припрему буџета Општине Нови Бечеј за следећу годину биле спроведене у складу са законом, односно у року који је законом одређен, а немајући друге (званичне) инструкције за планирање буџета, пошло се од познатих параметара за планирање, тачније од пројекција основних макроекономских показатеља и смерница за 2018. и 2019. годину, датих у Упутству за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2017. годину и пројекција за 2018. и 2019. годину, које је донео министар финансија 15. новембра 2016. године, с тим да су пројекције за 2020. годину извршене коришћењем датих параметара за 2019. годину.

Полазећи, дакле, од раније датих и засад важећих параметара, овим упутством се корисницима буџета Општине Нови Бечеј дају смернице, оквири и рокови за припрему предлога финансијског плана и, на тој основи, буџета Општине Нови Бечеј за наредну годину, како је прописано поменути чланом 40. Закона о буџетском систему, а само Упутство, сагласно одредбама овог члана Закона, садржи:

- основне економске претпоставке (за 2018. годину реални раст БДП 3,5% и раст инфлације 3,0%) и смернице за припрему нацрта буџета Општине Нови Бечеј и средњорочних планова директних корисника средстава буџета Општине Нови Бечеј;
- опис планиране политике Општине Нови Бечеј;
- процене прихода и примања и расхода и издатака буџета Општине за 2018, 2019. и 2020. годину;
- обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана директног корисника средстава буџета Општине за 2018. годину, са пројекцијама за 2019. и 2020. годину;
- поступак и динамику припреме буџета Општине Нови Бечеј и предлога финансијских планова директних корисника средстава буџета Општине Нови Бечеј;
- начин на који ће се у образложењу исказати родна анализа буџета Општине и
- начин на који ће се исказати програмске информације.

Упутство, такође, садржи и такозвано техничко упутство за попуњавање образаца захтева и других табела, у циљу уједначеног исказивања података, а тиме и једноставније и ефикасније обраде захтева корисника.

Упутство је осмишљено тако да све расходе и издатке из средстава буџета планира сам корисник буџета, осим расхода искључених из предложеног обима буџетских средстава за 2018. годину, који се односе на плате, додатке и накнаде запослених (зараде), са припадајућим социјалним доприносима на терет послодавца за све буџетске кориснике, а који ће накнадно бити планирани, када буду позната, односно дата законска ограничења плата у јавном сектору и смернице за планирање наведених расхода.

Тиме је буџетским корисницима дата значајна улога и одговорност у поступку припреме и доношења буџета. Због тога би буџетски корисници у поступку планирања потребних средстава за буџетску и наредне две године морали да буду свесни своје улоге и одговорности и да планирању приступе крајње одговорно и рационално, с обзиром на то да је већ уобичајена пракса у којој су корисници (често без основа и без спремности за реалним сагледавањем потреба, а посебно не за исказивањем нижег нивоа потреба и средстава за финансирање појединих намена и трошкова) тражили нереално велики обим средстава за планирање расхода из своје надлежности, доводила до константног раста расхода, а због њиховог раста који је некад вишеструко превазилазио раст основних економских параметара (инфлације и БДП), коначно и до нивоа када је висина јавне потрошње у односу на реалне буџетске могућности постала неодржива.

У погледу садржине предлога финансијског плана директних и индиректних корисника средстава буџета сходно се примењују одредбе члана 37. истог Закона, односно предлог финансијског плана обухвата:

- 1) расходе и издатке за трогодишњи период, исказане по економској и функционалној класификацији,**
- 2) детаљно писано образложење расхода и издатака, као и извора финансирања и**
- 3) програмски део буџета**

Чланом 112. Закона о буџетском систему (прелазне и завршне одредбе) уређено је да ће се одредбе овог Закона, у делу који се односи на **програмски део буџета, примењивати** постепеним увођењем за поједине кориснике средстава буџета Републике Србије, а **у целини од доношења** Закона о буџету Републике Србије **и одлука локалне власти за 2015. годину.**

Увођење **програмске класификације** предвиђено је чланом 29. Закона о буџетском систему а ближе се уређује одредбама Правилника о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем. У складу с тим, Министарство финансија је објавило „Упутство за израду програмског буџета“ које, између осталог, садржи **шифарник** програмске класификације који се налази у **Анексу 5** овог Упутства, под називом „Униформни програми и програмске активности јединица локалне самоуправе“.

Анекс 5 садржи 15 програма са припадајућим програмским активностима јединица локалне самоуправе и у њему су дефинисане **јединствене шифре** програма и програмских активности **које морају да поштују сви буџетски корисници.**

Изменама Закона о буџетском систему крајем 2015. године, које су објављене у "Службеном гласнику РС", број 103/15, дефиниције појмова у вези са програмским буџетирањем проширене су и на појам "**родно одговорно буџетирање**", чиме су створени предуслови да се у буџетски процес уведе и принцип родне равноправности, што, сагласно Закону, **подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности.**

Примени принципа родне равноправности прилагођен је и садржај предлога финансијског плана директних корисника средстава буџета Републике Србије у члану 37. Закона о буџетском систему, сагласно којем финансијски план треба да садржи и родну анализу расхода и издатака, а с обзиром на одредбу члана 41. став 2. истог Закона, по којој "у погледу садржине предлога финансијског плана

директних корисника средстава буџета локалне власти сходно се примењују одредбе члана 37. овог закона", иста одредба важи, дакле, и за директне кориснике средстава буџета локалне власти, односно њихов предлог финансијског плана.

2. ОСНОВНЕ ЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ И СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА БУЏЕТА ОПШТИНЕ НОВИ БЕЧЕЈ

Иако је дошло до кашњења у доношењу Фискалне стратегије за 2017. годину, основне смернице у овом Упутству дате су на основу члана 27е Закона о буџетском систему, Фискалне стратегије за 2016. са пројекцијама за 2017. и 2018. годину, Упутства за припрему буџета локалне власти за 2016. годину и пројекцијама за 2017. и 2018. годину и Упутства за припрему програмског буџета.

Фискална стратегија за 2016. годину са пројекцијама за 2017. и 2018. годину (у даљем тексту Фискална стратегија) је документ средњорочног планирања буџета у који су укључене средњорочне анализе и пројекције републичког буџета, буџета општина и градова и ванбуџетских фондова и саставни је део планирања буџета за сваку наредну годину.

Основни циљеви **економске политике** су:

- стабилизација дуга, након оштрог раста, и успостављање тренда његовог смањења;
- подстицање привредног раста заснованог на инвестицијама и извозу;
- раст запослености и повећање животног стандарда након снажнијег покретања привредне активности.

Основни циљеви и приоритети **фискалне политике** у наредном периоду су:

- оснаживање удела јавних расхода, фискалног дефицита и јавног дуга у БДП;
- јасна приоритизација капиталних/инвестиционих пројеката у којима ће држава имати улогу инвеститора и превођење других таквих пројеката на модел концесионог финансирања и јавно-приватних партнерстава;
- јачање пореске дисциплине која подразумева побољшање система наплате пореза и смањење сиве економије;
- разматрање, у средњем року, постепеног пребацивања тежишта пореске политике са намета на рад на друге изворе пореских прихода, и то искључиво на начин који би са сигурношћу био најмање билансно неутралан;
- јачање дугорочне фискалне одрживости кроз спровођење структурних реформи, посебно реформи јавног сектора.

3. ПЛАНИРАНА ПОЛИТИКА ЈАВНЕ ПОТРОШЊЕ У ОПШТИНИ НОВИ БЕЧЕЈ

Планирана политика локалне власти, у великој мери, осликава се у буџету те локалне власти, с обзиром на то да буџет представља инструмент за остваривање стратешких и других циљева који су садржани у развојним и другим планским документима.

Планирана политика јавне потрошње у општини Нови Бечеј је одређена Стратегијом одрживог развоја 2014-2020.године на следећи начин:

Табела 1: Однос приоритета, стратешких циљева и програма развоја

Приоритети	Општи циљеви	Посебни циљеви
ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ	ЈАЧАЊЕ РЕСУРСА ЉУДСКИХ	Подизање образовног нивоа становништва
		Оснаживање НВО сектора
		Унапређење положаја рањивих група
	РАЗВИЈЕНИ КАПАЦИТЕТИ/САДРЖАЈИ ЗА ЗАДОВОЉАВАЊЕ ДРУШТВЕНИХ ПОТРЕБА СТАНОВНИШТВА	Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери образовне делатности
		Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери здравствене заштите
		Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери социјалне заштите
		Развој услова и подизање квалитета услуга у сфери културе
		Развој услова за бављење спортом
Унапређење комуникације ЛС и грађана		
РАЗВОЈ ТУРИЗМА И ПРАТЕЋЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	ПОДИЗАЊЕ КВАЛИТЕТА ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ	Шире брендирање Великогоспојинских дана
		Развој других видова туризма
		Унапређење и развој туристичке инфраструктуре и супраструктуре
ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	РАЗВОЈ ПОЉОПРИВРЕДЕ	Развој биљне производње
		Развој сточарске производње

	РАЗВОЈ ИНДУСТРИЈСКИХ КАПАЦИТЕТА	<i>Привлачење инвеститора у индустријски сектор</i>
	РАЗВОЈ СЕКТОРА МСП И ПРЕДУЗЕТНИШТВА	<i>Подизање предузетничког духа</i>
		<i>Подстицање формирања МСП и радњи</i>
ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ИНФРАСТРУКТУРА	ПОДИЗАЊЕ ЕКОЛОШКЕ СВЕСТИ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ	<i>Подршка посебним програмима институција, ЈП и приватног сектора</i>
	ОЧУВАНИ ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	<i>Израда планских и стратешких докумената у области ЗЖС</i>
		<i>Праћење и унапређење стања природе и јавних површина</i>
	УНАПРЕЂЕЊЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	<i>Санација и изградња атмосферских канала и атарске каналске мреже</i>
		<i>Унапређење водоводне и канализационе мреже</i>
		<i>Развој путне инфраструктуре</i>
		<i>Развој инфраструктуре на обали реке Тисе</i>
	<i>Повећање енергетске ефикасности у јавном сектору</i>	
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ	<i>Управљање посебним токовима отпада</i>	

Страна 98. из Стратегије

У периоду од 2018. до 2020. године општина ће обављати изворне, поверене и пренесене надлежности у складу са Уставом Републике Србије и Законом о локалној самоуправи, као и другим законским и подзаконским актима којим се регулише ова област.

Сходно наведеном, активности у 2017. и наредне две фискалне године биће усмерене на следеће послове:

- урбанизам и просторно планирање,
- одржавање и ширење комуналних услуга (водоснабдевање, прикупљање и одношење смећа, управљање отпадним водама, јавна хигијена, уређење и одржавање зеленила, јавна расвета, саобраћајна инфраструктура и остале комуналне услуге),
- вођење економске и развојне политике,
- пољопривреда и рурални развој,
- заштита животне средине,
- обезбеђивање услова за рад локалних установа у култури,
- организација културних и спортских активности и манифестација,
- развој туризма,
- опорезивање, финансијско управљање и буџетирање,
- пружање осталих услуга грађанима у складу са Законом.

Општина Нови Бечеј ће обављати поверене и пренесене послове из области:

- државне управе,
- социјалне заштите,
- здравствене заштите,
- предшколског, основног и средњег образовања,
- екологије и очувања животне средине,
- рада инспекцијских служби и др.

Основне смернице за сва планирања налазе се у неколико стратешких докумената која се требају узети као темељи планирања:

- 1. Стратегија одрживог развоја општине Нови Бечеј 2014-2020. г.**
- 2. локални акциони план за решавање питања избеглих, интерно расељених лица и повратника по основу споразума о реадмисији у општини Нови Бечеј у периоду од 2013-2016. Године**
- 3. локални акциони план запошљавања општине Нови Бечеј**
- 4. локални план управљања чврстим отпадом на територији општине Нови Бечеј локални акциони план политике за младе за период од 2014. До 2020.године**
- 5. Стратегија развоја социјалне заштите општине Нови Бечеј за период 2014-2020**
- 6. Стратегија развоја туризма општине Нови Бечеј**

Извршавање свих законских обавеза и задатака који се односе на локалну управу, ефикасније коришћење расположивих финансијских ресурса у циљу задовољавања потреба грађана, основа су буџетске политике Општине.

Такође, у наредној години потребно је предузети активности које ће бити усмерене ка повећању непореских прихода (нарочито прихода буџетских корисника Општине), као и на редуковању административне потрошње свих корисника буџета, штоје у складу са мерама штедње.

Опредељење је да се у наредној години расположива средства искористе првенствено за финансирање социјалне заштите, бораčkih и других категорија, улагање у запошљавање и унапређење привреде и образовања. Такође, предвиђено је улагање у саобраћајну и комуналну инфраструктуру, са акцентом на текуће и инвестиционо одржавање инфраструктуре и завршетак капиталних пројеката из раније одобрених средстава буџета Општине.

Успостављањем и унапређењем планирања и расподеле средстава по програмском моделу, створиће се основ за обезбеђивање веће ефикасности и конкурентности привреде као и делотворност јавне потрошње.

Само унапређење буџетских процеса део је шире реформе управљања јавним финансијама, која ставља акценат на утврђивање приоритета и оптимизацију потрошње у циљу подстицања привредног раста и ефикасног пружања квалитетних услуга јавне управе.

Од корисника буџета Општине очекује се да поштују политику Општине за наредну годину и придржавају се ограничења везаних за буџетску потрошњу у наредној години.

Са аспекта финансијског менаџмента, активности у политици јавних прихода и расхода буџета Општине Нови Бечеј у 2018. и наредне две фискалне године биће усмерене ка следећим принципима:

- вођење фискалне политике усклађене са принципима фискалне одговорности и фискалним правилима која се односе на фискални дефицит и јавни дуг утврђеним Законом о буџетском систему;
- чврста контрола плата у јавном сектору у складу са утврђеним фискалним правилима; повећање финансијске дисциплине буџетских корисника;
- замрзавање текућих расхода уз истовремено веће издвајање за капиталне инвестиционе расходе, који ће подржати привредни раст и укупан развој;
- наставак процеса рационалније потрошње код свих буџетских корисника;
- финансирање капиталних пројеката дефинисаних развојним (стратешким и планским) документима које је усвојила Скупштина општине;
- наставак активности у сагледавању прихода, који остварују буџетски корисници и јавно предузеће као „сопствене приходе“, а реч је о јавним приходима који се морају укључити као буџетски приход консолидованог рачуна трезора;
- контрола пословања индиректних корисника Општине;
- инсистирање на изradi и доношењу реалних планова и програма развоја индиректних корисника;

- наставак започетих активности из претходне године на реализацији основних циљева у политици локалних јавних прихода и расхода;
- наставак активности локалне пореске администрације на реалном обухвату и ефикаснијој наплати припадајућих изворних прихода општине;
- унапређење процеса управљања расходима, кроз јачање планске функције буџетских корисника у сагледавању и изради финансијских планова.

4. ПРОЦЕНЕ ПРИХОДА И ПРИМАЊА И РАСХОДА И ИЗДАТАКА БУЏЕТА ОПШТИНЕ ЗА 2018, 2019. И 2020. ГОДИНУ

Законом о буџетском систему уведени су трогодишњи оквири расхода у циљу унапређења целокупног буџетског процеса и средњорочног планирања. Увођење трогодишњег оквира расхода треба да спречи неконтролисану експанзију јавних расхода на средњи рок и да индиректно повећа буџетску дисциплину. Полазну основу за планирање обима буџета Општине за 2018. и наредне две године чине укупно планирани приходи, као и расходи и издаци по Одлуци о буџету Општине Нови Бечеј за 2017. годину, с обзиром на то да је процена прихода буџета Општине за прву годину наредног средњорочног периода, то јест за 2018. годину, сачињена полазећи од плана средстава буџета за 2017. годину, а након анализе остварења средстава у протеклих шест месеци ове године, имајући, при том, у виду прописане износе трансферних средстава које Општина остварује из републичког буџета и Упутство министра финансија, односно дате пројекције основних макроекономских показатеља (за 2020. годину су, како је наведено, коришћене пројекције, то јест параметри одређени за 2019. годину).

Приходи буџета Општине Нови Бечеј за 2018. годину пројектовани су, дакле, на основу остварења средстава буџета до краја јуна 2017. године и имајући у виду неке, већ уобичајене, поставке у планирању прихода (порески приходи пројектују се у складу са номиналним растом БДП, а непорески у складу са инфлацијом), очекујући, при том, да ће се досадашњи тренд у наплати прихода наставити и даље, у наредном периоду, с обзиром на непромењене услове, то јест важећу правну регулативу која уређује фискални капацитет локалне самоуправе.

Подела прихода на пореске и непореске установљена је Законом о буџетском систему, при чему су порески приходи одређени као "врста јавних прихода које држава прикупља обавезним плаћањима пореских обвезника, без обавезе извршења специјалне услуге за узврат", а непорески приходи као "врста јавних прихода који се наплаћују правним или физичким лицима за коришћење јавних добара (накнаде), пружање одређене јавне услуге (таксе), због кршења уговорних или законских одредби (пенали и казне), као и приходи који се остваре употребом јавних средстава".

У оквиру прихода, трансферна средства из републичког буџета, која се уступају буџету јединица локалне самоуправе у складу са законом, а која се јединицама локалне самоуправе са подручја АП Војводине уплаћују преко покрајинског буџета, као ненаменски трансфер, планирана су у истом износу који је Општини Нови Бечеј утврђен у Закону о буџету Републике Србије за 2017. Годину ("Службени гласник РС", број 99/16), по угледу на препоруку у Упутству за 2017. годину.

5. ОБИМ СРЕДСТАВА, ОДНОСНО ЛИМИТ РАСХОДА И ИЗДАТАКА БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА ЗА 2018. ГОДИНУ, СА ПРОЈЕКЦИЈАМА ЗА НАРЕДНЕ ДВЕ ФИСКАЛНЕ ГОДИНЕ

Према одредби члана 36а. Закона о буџетском систему, министарство финансија и привреде је било у обавези да достави Општини Упутство за припрему одлуке о буџету у којем локална самоуправа може учествовати у приходима од републичких пореза, па самим тим одредити висину примања и издатака свог буџета.

Међутим пошто до дана доношења овог упутства ти документи нису доношени, полазна основа за планирање обима буџета за 2018. годину су укупни приходи из Одлуке о буџету Општине за 2017. годину, као и планирани расходи из те Одлуке.

Полазна основа за планирање обима буџета за 2018. годину су планирани приходи и примања из Одлуке о буџету Општине Нови Бечеј за 2017. годину, као и планирани расходи и издаци из ове Одлуке.

Обзиром да за 2018. годину нема података о предвиђеним макроекономским кретањима БДП-а, процена за ову годину треба радити на бази кретања ових индикатора из Упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2017. годину и пројекција за 2018. и 2019. годину, које је донео министар финансија у поступку припреме буџета за 2017. годину, који садржи основне макроекономске претпоставке, то јест пројекције за период од 2017. до 2019. године, у складу са којима се припрема буџет на овом нивоу власти.

Од свих пројектованих параметара у поменутом Упутству, за буџетирање су посебно важни они који се односе на раст бруто домаћег производа (БДП) и инфлације, а који су у овом средњорочном периоду пројектовани са следећим растом:

Пројекција за 2017. Годину

ПАРАМЕТРИ	2017	2018	2019
БДП, годишња стопа реалног раста у %	3,00	3,50	3,50
Инфлација, крај периода, у %	2,80	3,00	3,00

Односно, средства за 2018 годину треба планирати у нивоу износа одобрених средстава за 2017. годину, а самим тим и за наредне године полазећи од истог принципа.

Када буду стигли упутство и Фискална стратегија, корисници буџетских средстава биће благовремено обавештени како би извршили неопходне корекције у предлозима финансијских планова за 2018. и наредне две године.

6. СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ ПЛАНОВА КОРИСНИКА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА

Планирање масе средстава за плате запослених у 2018. години

Планирање расхода за плате запослених, који по прописаној економској класификацији расхода и издатака обухватају **плате, додатке и накнаде запослених (зараде) и социјалне доприносе на терет послодавца (групе конта 411 и 412)**, за све директне кориснике буџета Општине, обавиће Одсек за финансије, када буду познати параметри, односно смернице за планирање ових расхода за 2018. годину. За сада није познато будуће кретање плата у јавном сектору, с обзиром на то да посебна фискална правила, утврђена чланом 27е Закона о буџетском систему, одређују кретање плата и пензија само у периоду од 2011. до 2016. године¹. Исто тако није познат ни број запослених чије ће се плате финансирати из буџета Општине Нови Бечеј у 2018. години јер одлука којом се одређује максималан број запослених на неодређено време у јавном сектору (систему државних органа, јавних служби, АП Војводине и систему локалне самоуправе) важи само за календарску 2017. годину. Очекујући до краја године нову одлуку о максималном броју запослених у јавном сектору, која ће бити полазна основа за припрему нацрта кадровског плана за 2018. годину и одређивање масе средстава за плате које се финансирају из буџета, Одсек за финансије ће прикупити све релевантне податке за билансирање плата:

о коефицијентима и основици за обрачун и исплату плата и другим елементима садржаним у помоћним табелама за планирање плата запослених у директним корисницима, које су приложене уз ово упутство. Ове табеле ће попунити и, уз предлог финансијског плана, доставити Одсеку уза

финансије и привреду сви директни корисници, док ће **Табелу 6**, која се односи на индиректне кориснике, попунити само директни корисници у чијој су надлежности индиректни корисници, коју ће, са осталим табелама, доставити уз предлог финансијског плана, а на основу које ће планирати плате за "своје" индиректне кориснике, када буду познати елементи за планирање плата у наредној години.

С обзиром на препоруку из Упутства за 2017. годину да остале економске класификације **у оквиру категорије 41 треба "планирати крајње рестриктивно"**, социјална давања запосленима требало би планирати највише до износа који је опредељен одлуком о буџету за 2017. годину (поред износа који је потребан за исплату отпремнина, потребно је навести и планирани број запослених (сачинити списак лица) који ће у току 2018. године остварити право на отпремнину).

Без обзира на препоручено рестриктивно планирање категорије 41, при планирању масе средстава за превоз запослених (за долазак и одлазак са посла), наша је препорука (с обзиром на досадашње искуство са растом цена јавног превоза и трошкова превоза у јавном саобраћају), да се најмање са растом инфлације усклађује раст трошкова за превоз на посао и са посла, у оквиру накнада у натури и накнада трошкова за запослене, а за број запослених који је у складу са законом, како би се обезбедило финансирање ових трошкова до краја наредне године.

Као и у претходним годинама, и у буџетској 2018. години, не треба планирати обрачун и исплату божићних, годишњих и других врста награда и бонуса предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти, осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2018. години.

Планирање броја запослених у 2018. години

Закон о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору („Службени гласник РС”, број 68/15) одређује се укупан максималан број запослених у органима јединица локалне самоуправе (укључујући и органе градских општина), установама које се финансирају из буџета (осим установа у области образовања, здравства и предшколских установа), привредним друштвима и другим облицима организовања чији је једини оснивач јединица локалне самоуправе (осим јавних предузећа), а који се финансирају из буџета

Законом о буџетском систему у члану 27е став 34 уређено је, између осталог и да, корисници јавних средстава **не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31. децембра 2018.године.**

Изузетно од става 34. овог члана, радни однос са новим лицима **може се засновати уз сагласност тела Владе**, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства.

Укупан број запослених на одређено време због повећаног обима посла, лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, не може бити већи од 10% укупног броја запослених.

Група конта 42 – Коришћење услуга и роба

Када су у питању расходи у оквиру категорије 42 (који се односе на коришћење услуга и роба), по Упутству министра за 2017. годину, било је потребно "реално планирати средства за ове намене у 2017. години, а нарочито за извршавање расхода на име **сталних трошкова** (421 – Стални трошкови)", који, поред енергетских услуга (електрична енергија и грејање), комуналних

услуга и услуга комуникација, обухватају и банкарске услуге и трошкове платног промета, као и трошкове закупа имовине и опреме и трошкове осигурања.

Ослањајући се на досадашње искуство у погледу раста цена енергетских и комуналних услуга, као и услуга комуникација, наша је препорука да се раст сталних трошкова усклађује најмање са планираним растом инфлације, а може да иде до нивоа који ће обезбедити њихово финансирање током целе године.

С обзиром на препоруке из Упутства министра, а у циљу великих потреба фискалног прилагођавања, **трошкови путовања**, у оквиру исте категорије расхода, могу да се планирају на нивоу на којем су ови трошкови планирани у буџету Општине за 2017. годину, осим трошкова који се односе на превоз ученика, а који могу да се планирају у складу са пројектованим растом инфлације.

На овогодишњем нивоу могу да се планирају и **услуге по уговору**, имајући, при том, у виду (како је Упутством препоручено) да приликом планирања расхода, односно средстава за ову економску класификацију, а на име накнада за рад ангажованих лица ван радног односа, средства треба планирати у складу са Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, сагласно којем ће доћи до смањења других сталних примања, која се финансирају као услуге по уговору. Препорука, дата у Упутству министра финансија, упућује "да буџетски корисници у буџетској процедури преиспитају и потребу смањења других накнада за рад, које нису обухваћене Законом (уговори о делу, привремено поврени послови и др.), а све у циљу великих потреба фискалног прилагођавања". Посебно је Упутством упозорено да је приликом планирања ове групе расхода потребан крајње реалан приступ и са аспекта Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама ("Службени гласник РС", бр. 119/12 и 68/15).

И **специјализоване услуге** могу да се планирају највише до нивоа планираних средстава за ове намене у 2017. години, док **текуће поправке и одржавање објеката** и опреме (планирани према приоритетима) могу да буду увећани за раст инфлације.

У складу са пројектованом инфлацијом могу да расту и **трошкови материјала**.

У оквиру групе конта 42 треба сагледати могућност уштеде, пре свега, у оквиру економских класификација 422 – Трошкови путовања, 423 – Услуге по уговору и 424 – Специјализоване услуге, а настојати да се не угрози извршавање сталних трошкова (421 – Стални трошкови).

Група конта 46-Трансфери другим нивоима власти

Трансфери другим нивоима власти група конта 46 могу се планирати највише до висине планираних средстава у 2017.години.

Расходи и издаци за основно и средње образовање, у оквиру трансфера осталим нивоима власти у области образовања, планирају се у складу са важећим нормативима и према свим наведеним препорукама за планирање појединих група расхода, у оквиру категорија 41, 42 и 48.

Група конта 48 – Остали расходи

потребно је да се посебно, на аналитичан и детаљан начин искажу расходи путем дотација, односно средства која се планирају у наредној години морају бити распоређена по областима усклађеним са програмском структуром.

Како је у Упутству министра наведено "приликом планирања наведених расхода, треба имати у виду да се услед недовољног износа средстава на економској класификацији 483 – Новчане казне и пенали по решењу судова, иста повећава смањењем осталих економских класификација, на којима је, због наведеног, неопходно прилагодити преузимање обавеза, како би се на тај начин спречило стварање доцњи". Поштујући ову препоруку, новчане казне и пенале по решењу судова могуће је планирати највише до износа који је опредељен Одлуком о буџету Општине Нови Бечеј за 2017.годину а наша је препорука да се и сви други расходи у оквиру категорије 48 планирају највише до њиховог овогодишњег плана.

Класа 5 – Издаци за нефинансијску имовину

Набавка административне опреме и других основних средстава за редован рад – који се не сматрају капиталним инвестицијама у смислу вишегодишњих пројеката потребно је планирати уз максималне уштеде, само за набавку неопходних средстава за рад.

Док се текући расходи ограничавају, више или мање, дотле капитални расходи, то јест инвестиције у основна средства (зграде и грађевински објекти, машине и опрема, остале некретнине и опрема и нематеријална имовина) и у природну имовину могу да се планирају у зависности од реалних потреба корисника, али би капитална улагања требало **селективно планирати, то јест утврдити приоритете**, на основу свеобухватне процене потреба и предност дати оним улагањима, то јест капиталним пројектима, који ће допринети стварању повољнијег пословног амбијента за даља улагања у Општини Нови Бечеј, водећи рачуна да приоритет у финансирању имају већ **започети пројекти**.

Капиталним пројектима, у смислу члана 2. тачка 21а Закона о буџетском систему, сматрају се "пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт, укључујући и услуге пројектног планирања, које су саставни део пројекта и обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса". То су пројекти чија реализација (извођење), односно пројектовање и изградња траје дуже од годину дана (услед сложених и бројних процедура приликом планирања, припреме и саме реализације пројекта) и чији је век трајања, односно коришћења дужи од пет година.

Капитални пројекти подразумевају, углавном, вишегодишње финансирање и релативно велике издатке у времену реализације, за које се очекује да ће донети корист, односно добит у годинама након реализације. Зато **капитални пројекти утичу на будуће буџете, што захтева пажљиво планирање**.

Због свега наведеног важно је планирати капиталне пројекте по годинама у оном износу који је реалан и одговоран са економске тачке гледишта.

У складу са Законом о буџетском систему, капитални издаци се исказују за три године у општем делу одлуке о буџету локалне власти, без обзира на то да ли се капитални пројекти уговарају фазно, по годинама или корисник преузима бавезе по уговору који захтева плаћање у више година.

Сходно наведеном, буџетски корисници који планирају реализацију капиталних пројеката морају доставити списак капиталних пројеката са процењеном вредношћу на прописаним обрасцима-Преглед капиталних пројеката за период 2018-2020. године, како би након разматрања, били уврштени у План капиталних инвестиција. Општинско веће ће донети закључак о капиталним пројектима који ће бити наведени у општем делу Одлуке о буџету општине Нови Бечеј.

Расходи који се финансирају из сопствених и осталих извора корисника, морају бити у висини реално процењеног остварења ових прихода у 2018. и наредне две године, односно мора постојати равнотежа између планираних прихода и планираних расхода. За кориснике је исказивање расхода који се финансирају из других извора који нису буџетски (сопствени приходи, приходи од донација, средства од Министарстава и др.) посебно важно, обзиром да су у складу са Законом о буџетском систему, предвиђене посебне апропријације у Одлуци о буџету из наведених прихода. **Услов за коришћење остварених сопствених прихода за одређену намену је да је расход планирану буџету.**

7. САДРЖАЈ ЗАХТЕВА БУЏЕТСКОГ КОРИСНИКА

На основу Упутства за припрему буџета, корисници буџетских средстава израђују предлог средњорочног и годишњег финансијског плана.

Предлог финансијског плана корисника буџетских средстава за 2018. и наредне две године, потребно је израдити према достављеном **МОДЕЛУ ПРЕДЛОГА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА** и исти треба да се састоји од :

- **захтева за текуће издатке**, односно расхода и издатака за трогодишњи период исказане по буџетској класификацији, као и по програмској класификацији са подацима о постојећим активностима и услугама буџетског корисника (Прилог: Табела 1-збирно до табеле 1-8),

- **захтева за додатна средства** за буџетске издатке чије финансирање не може да се усклади са ограничењима садржаним у инструкцијама из овог Упутства, као и са предлогом приоритета који треба да буду размотрени у поступку доношења буџета за наредну фискалну годину (Прилог: Табела 2),

- детаљно писаног **образложења расхода и издатака**, као и **извора финансирања**,

- детаљно писаних, попуњених и образложених захтева за финансирање програма, програмских активности и пројеката по **програмском моделу буџета**, (Прилог: програмска табела),

- **предлога капиталних пројеката** (по обрасцу који је саставни део овог Упутства).

- **предлог пројеката који се финансирају из развојне помоћи ЕУ**, који се планирају у 2018. години, односно пројекти који ће бити реализовани у 2018. години и две наредне године (предлог доставити у слободној форми са следећим обавезним елементима: назив пројекта, циљ пројекта, опис пројекта, буџет пројекта, финансијско учешће у пројекту, рокови почетка и завршетка пројекта, носилац пројекта и партнери).

Поред тога обавезно треба попунити и следеће обрасце који се налазе у прилогу Упутства:

- **Образац - Предложени извори финансирања за период 2018-2020. године - (табела 3);**

- **Образац - Остали приходи и примања по економским класификацијама - (табела 4);**

- **Образац - Јубиларне награде (табела 5);**

- **Образац – путни трошкови (табела 6);**

- **Образац - Полазни елементи за утврђивање обима средстава за плате буџетских корисника у 2017. години (табела 7);**

- **Образац - Додатни показатељи (број радно ангажованих лица) (табела 8);**

- **Образац - отпремнине (табела 9);**

Обрасце програмских активности

- **Образац - Захтев за финансирање пројекта**

- **Образац - Захтев за финансирање програмске активности**

- **Обрасци- Капитални пројекти у периоду 2018-2020 (табела 9 и 9а).**

Захтеви за финансирање попуњавају се на основу предложеног обима буџетских средстава и они обухватају све расходе и издатке и захтевају висок степен одговорности буџетских корисника за правилно и рационално распоређивање средстава по пројектима, активностима и програмима.

Укупан збир свих захтева било ког буџетског корисника не сме да прелази укупан обим средстава утврђен по критеријумима датим у овим смерницама.

У изузетним случајевима, уколико се услед доношења нових прописа јавља потреба за програмским активностима, које нису постојале у буџетима претходних година буџетски корисник подноси захтев за додатно финансирање, као и предлог нове програмске активности и у обавези је да детаљно писано образложи да се ради о новим активностима, услугама односно програмима, за коју је потребно обезбедити додатна средства.

Захтеви за финансирање морају да представљају реалну процену финансијских потреба корисника буџетских средстава, као и извора средстава из којих ће се ове потребе финансирати.

С тим у вези, потребно је навести све очекиване изворе средстава: приходе из буџета и додатне приходе директних и индиректних корисника буџетских средстава односно приходе који се остварују из додатних активности.

За кориснике је исказивање расхода из других извора, који нису буџетски, посебно важно, обзиром да у складу са Законом о буџетском систему предвиде посебне апропријације у Одлуци о буџету за расходе, који се финансирају само из њихових сопствених прихода. Услов за коришћење остварених сопствених прихода за одређену намену биће да је расход планиран у буџету, за чије коришћење, је буџетски корисник дужан да достави документацију која ће оправдати трошак у смислу његове правне оправданости.

У складу са чланом 122. Закона о буџетском систему, одредбе овог закона, које се односе на програмски део буџета, постоји обавеза корисника буџетских средстава да припреме предлоге финансијских планова (као саставног дела програма пословања/рада) по програмском моделу.

Упућујемо кориснике буџета да се на интернет страници Министарства финансија налази Упутство за израду програмског буџета које је потребно користити за припрему предлога финансијских планова за 2018. годину и две наредне године. Нарочито је потребно обратити пажњу на шифарник програма, програмских активности и пројеката који су дати у прилогу овог упутства.

а. Захтев за текуће издатке (Табела 1)

Захтев за текуће издатке сачињава се на основу процењеног обима буџетских средстава за период 2017-2019. године, као и из осталих извора средстава, планираних за финансирање у 2017. и наредне две године.

Захтев за текуће издатке мора да садржи писано образложење захтева и табеле, и то:

А. Писмено образложење даје податке о организационој структури и активностима као и о броју запослених у директном кориснику буџетских средстава; (навести колико износе укупно планирана средства у оквиру Захтева за текуће издатке, и колико од укупног износа по сваком извору финансирања: из буџета града, сопствених средстава, донација...) Дати објашњење планираних средстава на свакој економској класификацији посебно, наводећи: извор финансирања, правни основ, методологију која је коришћена приликом израчунавања трошкова.

Објашњења за попуњавање података у Табели 1.:

- за сваку програмску активност или пројекат попуњава се посебан захтев за текуће издатке,
- на предвиђеном месту за шифру корисника уноси се шифра из јединственог списка буџетских корисника;
- шифра функционалне класификације уноси се из шифарника прописаног Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем,
- уколико буџетски корисник извршава расходе у оквиру више функционалних класификација, за сваку функцију посебно подноси захтев за текуће издатке.,
- Уколико се из ових средстава финансирају програмске активности/пројекти, поред ове табеле потребно је попунити образац програмска активност/пројекат (по "програмском моделу") за сваку програмску активност/пројекат појединачно. Такође је потребно дати писано образложење.

в. Преглед капиталних пројеката (Табела 9 и Табела 9а.)

Буџетски корисници који планирају реализацију капиталних пројеката морају доставити списак капиталних пројеката са процењеном вредношћу на прописаним обрасцима-Преглед капиталних пројеката за период 2018-2020. године.

Приликом планирања буџета капиталних пројеката за три године потребно је поред средстава из буџета локалне самоуправе, укључити и средства пројектних зајмова (донације, средства буџета Републике Србије итд.) намењена за њихову реализацију само у износу за који се процењује да ће бити повучен у тој години, имајући у виду статус пројектног зајма, уговором дефинисане рокове, услове и динамику повлачења средстава итд.

Корисници буџета достављају кратко писмено образложење за сваки капитални пројекат за сваку годину посебно, и то са планираним роковима почетка и завршетка фазе припреме и фазе реализације.

Фаза припреме укључује активности на обезбеђивању земљишта, изради пројектно-техничке документације и прибављању неопходних дозвола и сагласности, односно активности неопходне за стварање услова за почетак реализације капиталног пројекта.

Фаза припреме се завршава закључењем уговора, па је потребно укључити и законом прописане рокове за спровођење поступка јавне набавке. Овде је потребно навести оквирне рокове за наведене активности (почетак и број месеци потребних за израду пројекта, рокови за спровођење поступка јавне набавке,...)

Фаза реализације укључује активности након закључења уговора о радовима, односно набавци добара и услуга, као и активности у реализацији уговора, у складу са дефинисаним условима, роковима и динамичким плановима. За ову фазу потребно је навести оквирни почетак и број месеци потребних за реализацију и предвиђени датум за почетак коришћења објекта, односно набавке добра или услуге .

Потребно је укратко дати и технички опис пројекта (дужина пута, површина објекта, опрема, машине и сл.).

г. Захтев за додатна средства (табела 2)

Напомињемо да су корисници буџетских средстава при изради финансијских планова дужни да се строго придржавају предвиђених оквира могућег повећања или задржавања на истом нивоу појединих издатака датим у овим смерницама. Међутим, уколико и поред тога имају потребе за додатним средствима за неке од намена текућег финансирања, тај проблем решава се преко захтева за додатним средствима.

Захтев за додатна средства пружа директном и индиректном кориснику буџетских средстава могућност да тражи недостајућа средства за финансирање и то:

- текућих активности, која се по процени директног корисника буџетских средстава не могу подмирити из оквира предложеног обима буџетских средстава за период 2017-2019. године;
- нових активности и услуга по приоритетима и
- нове активности чије се финансирање планира из других извора, као што су донације, односно трансфери.

Захтев за додатна средства, поред табеларног дела, састоји се и из писаног образложења, којим се појединачно описује и правда потреба за финансирањем, и износа средстава потребних за финансирање сваке од појединачно тражених активности односно услуга, које се исказује у табели 2.

У писаном образложењу, поред правног основа за извршавање наведеног расхода, потребно је дати аргументацију захтева, која би требало да пружи одговоре на следећа питања:

- да ли постоји правни основ за активности за које се траже средства,
- у чему се огледа приоритет ове активности у односу на друге,

- шта је крајњи циљ који се постиже,
- којим се методама стиже до жељеног циља.

Тражена средства би требало да буду приказана појединачно по економској класификацији, а писано образложење треба да садржи и методологију која се користи приликом израчунавања трошкова. Писано образложење би такође требало да документује да ли захтев представља једнократни трошак или постоји потреба да се финансирање продужи, као и изворе финансирања.

Без детаљног писаног образложења и навођења правног основа за сваку врсту расхода, као и извора средстава из додатних активности, неће се одобрити коришћење средстава из додатних активности.

Уколико буџетски корисник извршава расходе у оквиру више функционалних класификација, за сваку функцију посебно подноси захтев за додатна средства.

Д. захтев за финансирање пројеката, програмских активности програма по „програмском моделу“

Упутство за израду програмског буџета објављено је на сајту Министарства финансија и у њему је дато детаљно образложење методологије припреме пројеката, програмских активности и програма, дефиниције основних појмова као и Анекс 5 – Униформни програми и програмске активности јединица локалне самоуправе.

По потреби, ЈЛС утврђују додатне програмске активности и пројекте у складу са својим специфичним надлежностима и својим стратешким плановима и циљевима.

СКГО је утврдила и накнадно доставила ЈЛС и листу униформних индикатора које достављамо у прилогу овог упутства.

Применом ових индикатора пружају се подаци о општим достигнућима униформних програма и програмских активности, као и статистички подаци из домена униформних програма и програмских активности. ЈЛС имају обавезу да прате и извештавају о вредностима које се мере утврђеним униформним индикаторима, као део својих редовних обавеза извештавања.

Униформност програма и програмских активности и индикатора обезбеђује да ЈЛС међусобно упореде трошкове и квалитет услуга пружених грађанима у оквиру тих програма и програмских активности. Такође, та униформност програма и програмских активности и њихова усклађеност са секторима и програмима на централном нивоу, омогућује да се спроведе финансијска анализа и прате активности корисника буџета у одређеним областима на свим нивоима власти.

За капиталне пројекте уносе се и следећи подаци: статус пројектно-техничке документације (решен или нерешен), статус имовинско-правних односа (решен или нерешен).

Поред наведених података потребно је дати и процену могућих ризика и претпоставки које могу утицати на реализацију пројекта.

За пројекте ЈЛС **шифра се састоји се од шифре програма коме пројекат припада и додатне четири цифре које додељују ЈЛС** као први слободан редни број после бројева којима су означени претходно утврђени пројекти и програмске активности у оквиру програма.

Дефиниције назива, сврхе, основе, описа, циљева и индикатора пројекта дати су у Поглављу 2. Упутства за припрему програмског буџета.

Планирање пројекта представља детаљну разраду свих параметара пројекта. Осим тога, обухвата и разраду плана активности пројекта, тј. планирање времена, као и план расподеле ресурса.

На основу обавезних података које треба да садржи захтев за финансирање пројекта, креиран је образац за предлог пројекта, који се налази у прилогу овог документа

Буџетски корисници у фази дефинисања својих пројеката којима ће се реализовати одређени циљеви, морају да рангирају пројекте по њиховој важности. С обзиром да они најчешће нису у могућности да реализују све планиране пројекте, потребно је одредити приоритете тих пројеката, па тек онда приступити њиховој реализацији.

Дакле, треба извршити приоритизацију, а под њом се подразумева одлука о избору оних опција од којих се очекује да дају најефикасније и најделотворније резултате који ће довести до остварења конкретног циља.

Степен приоритета пројекта може да се оцени применом одређених критеријума које треба пажљиво дефинисати и узети у обзир велики број фактора који могу утицати на редослед реализације пројеката. Неки од критеријума могу бити: законске обавезе, међународне обавезе, започети пројекти, међузависност пројеката, препоруке донатора, програми и приоритети Владе и министарстава, друштвена оцена пројекта, временски период рада, капацитети, средства, одрживост и друго.

Активности пројекта, индикатори за сваку активност и жељени резултат за сваку активност или за групу активности

Под активностима се подразумева низ задатака које треба обавити или низ услуга које треба обезбедити како би се реализовали очекивани резултати који воде остварењу циљева. Приликом планирања пројекта веома је битно детаљно разрадити план активности.

Планом се утврђује хронолошки и логички редослед спровођења активности. За сваку активност потребно је одредити датум почетка, датум завршетка и трајање које може бити изражено у данима, месецима....

Активности су основа за израду финансијског плана буџета. За сваку активност се тачно утврђују неопходни ресурси (људски и материјални) потребни за њено извршење, и сви утврђени ресурси изражавају се висином неопходних финансијских средстава за обављање активности (буџетирање).

НАПОМЕНА: активности морају да буду у функцији остварења резултата и посредно циљева. Уколико неке активности не доприносе остварењу ни краткорочних ни средњорочних циљева, онда су оне сувишне, а ресурси који су ангажовани за њихово спровођење морају бити преусмерени.

На основу обавезних података које треба да садржи захтев за финансирање програмске активности, креиран је образац за предлог програмске активности, који се налази у прилогу овог документа

На основу обавезних података које треба да садржи програм, креиран је образац за предлог програма, који се налази у прилогу овог документа.

У „Правилнику о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем" дата је дефиниција програма: „програм је у надлежности само једног корисника буџетских средстава, има јасно одређене специфичне циљеве и показатељеуспешности и делотворности који доприносе остварењу општих циљева главног програма".

Према Смерницама Владе РС, програм се изводи преко једне или више усклађених програмских активности/пројеката који су усмерени ка постизању циља програма.

Планирање и израда програма везују се за директног корисника буџетских средстава, што практично значи да директни корисник израђује и попуњава образац буџетског програма који садржи одобрене пројекте и програмске активности које су достављали индиректни корисници.

Ђ. Начин на који ће се у образложењу исказати родна анализа буџета

Како је већ поменуто, изменама Закона о буџетском систему, крајем 2015. године, у буџетски процес уведен је принцип родне равноправности, то јест родно одговорно буџетирање и истовремено је (чланом 4. овог закона), као један од циљева које буџетски систем треба да оствари, одређена алокацијска ефикасност "која подразумева распоређивање средстава буџета са циљем унапређења родне равноправности". Ово практично значи да се у буџетском процесу узимају у обзир и потребе и приоритети свих грађана, без обзира на пол, ради унапређења равноправности између жена и мушкараца.

Родно одговорно буџетирање дефинисано је чланом 2. став 1. тачка 58 в) Закона о буџетском систему, као "увођење принципа родне равноправности у буџетски процес, што подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности".

Увођење принципа родне равноправности је Законом доведено у везу са програмским буџетирањем јер су дефиниције појмова који се односе на програмско буџетирање проширене и на појам "родно одговорно буџетирање", чиме су створени предуслови да се у буџетски процес уведе и овај облик буџетирања.

Родно одговорно буџетирање, у крајњем исходу, значи да родно одговорни циљеви и родни индикатори учинка, исхода и резултата постају саставни део програмског буџета, а дефинишу се са циљем да се прикаже очекивани допринос одређеног програма, програмске активности или пројекта остваривању родне равноправности, сагласно одредби члана 28. став 6. овог закона, по којој "неки од дефинисаних циљева, односно показатеља учинка програма, програмске активности или пројекта представљају родно одговорне циљеве, односно родне показатеље којима се приказују и прате планирани доприноси програма, програмске активности или пројекта остваривању родне равноправности".

Укључивање родне равноправности у програмски буџет је начин да родна перспектива буде интегрисана у формирање буџета

За буџетске кориснике који се у 2018. години први пут сусрећу са родно одговорним буџетирањем, обавеза подразумева увођење принципа родне равноправности у најмање један програмски циљ и припадајуће програмске активности, односно потребу да дефинишу најмање један родно одговоран циљ и, у складу с тим, одговарајуће индикаторе (препоруча је да се родна перспектива уводи прво тамо где је највећи допринос родној равноправности, на основу родне анализе, односно доступних аналитичких и/или статистичких података).

Образлажући програмску структуру, приликом описа сврхе програма, потребно је навести и његов утицај на унапређење родне равноправности, а приликом описа програма и образложења активности и услуга које се спроводе, односно пружају његовом реализацијом, обавезно навести и активности, односно услуге које ће се реализовати, ради остваривања родно дефинисаног циља (циља у којем је дефинисана родна компонента).

Где год се циљ односи на лица, диференцирати циљеве и разврстати (по полу) индикаторе који се односе на жене и мушкарце, грађанке и грађане, девојчице и дечаке, дакле, дефинисати индикаторе који се односе на лица тако да буду родно разврстани.

Код навођења правног основа, наводе се и закони из области родне равноправности: Закон о забрани дискриминације ("Службени гласник РС", број 22/09), Закон о равноправности полова ("Службени гласник РС", број 104/09) и други.

У образложењу предлога финансијског плана потребно је укратко описати користи програма за жене и мушкарце (ако је могуће, представити садашње податке о женским и мушким корисницима). У случају када подаци који су потребни за родну анализу нису доступни, навести да ће 2018. година послужити за прикупљање почетних података.

Због ограничених прихода општине Нови Бечеј током 2018.године **НЕЋЕ СЕ ТОЛЕРИСАТИ ПРЕКОРАЧЕЊА НИТИ ИЗВРШАВАТИ НАЛОЗИ НА ТЕРЕТ БУЏЕТА ОПШТИНЕ ЗА КОЈЕ НЕМА ОБЕЗБЕЂЕНА СРЕДСТВА У ОДЛУЦИ О БУЏЕТУ ЗА 2018.**

Сви корисници буџета општине Нови Бечеј морају тражити писмену сагласност од Одсека за финансије и привреду за све обавезе које су изнад 400.000,00 динара а које ће бити на терет буџета општине Нови Бечеј у 2018. години сем сталних трошкова (грејање, струја, провизија) **БЕЗ ОБЗИРА КО ЈЕ ОБЕЋАО !!!**

Уколико корисник створи обавезу без писмене сагласности поднеће се прекршајна пријава против одговорног лица.

Средства за расходе не треба без размишљања линеарно планирати све са истим процентом него добро размислити о трошковима и како их планирати јер се током 2018. године НЕЋЕ ДОЗВОЛИТИ НЕНАМЕНСКО ТРОШЕЊЕ ОДНОСНО ТРОШЕЊЕ ВАН ПЛАНА.

СРЕДСТВА КОЈА СУ ОДОБРЕНА ЈЕДНИМ ПРОГРАМОМ ОДНОСНО ПРОЈЕКТОМ НЕ СМЕЈУ СЕ ПРЕБАЦИВАТИ НА ДРУГИ ПРОГРАМ ОДНОСНО ПРОЈЕКАТ

Напомене везане за попуњавање табела које су саставни део захтева за финансирање из средстава буџета Општине

Све табеле морају се доставити у штампаном, и у електронском облику. Штампане табеле морају имати печат и потпис функционера корисника буџетских средстава.

Приликом попуњавања табела треба водити рачуна о следећем:

- У табелама се попуњавају само бела поља. Такође, не попуњавају се ни колоне „Укупно“ нити ред „Свега“, обзиром да су у ове колоне већ унете формуле за збирове.
- При уношењу износа наводе се само цели динарски износи, без износа пара.
- Не уносе се зарези, односно тачке за одвајање хиљада, с обзиром да су поља форматирана тако да се ови сепаратори аутоматски додељују по уношењу цифре.
- За сваку функцију отворити посебан документ („ископирати“ одговарајућу табелу онолико пута колико функција имате), и не додавати нове стране у постојећи документ.
- Не додавати односно брисати редове / колоне у табелама.